

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VIII. De peregrinationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

tionem, à sanctissimis viris perfecta, inter signa mēdacia Pseudoprophetarum referte?

Ad rationes autem Tilemani facilè est respondere. Ad illam: *Non est scriptum, ut aqua sanctificetur, ad pellendos Dæmones*, respondeo, falsum est; nam scriptum est, omnem creaturam posse sanctificari per verbum Dei, & orationem. Et rursus scriptum est: *Petite, & accipietis*. Ecclesia igitur Christum, & Paulum sequens verbo Dei, & oratione sanctificat aquam, & petit, ut valeat contra Dæmones, & morbos, & Deus miraculis testatur se audire eiusmodi preces. Præterea etiam si scriptum non esset, quid tum? Vbinam scriptum erat, ut aquæ sanarentur sale, & lepra curaretur aqua Iordanis? & tamen utrumque fecit Helisæus.

Ad SECUNDAM: *Non assumes nomen Dei tui in vanum; & non erit inter vos magus*, respondeo, assumere nomen Dei in vanum propriè nihil esse aliud, quàm peierare, ut rectè explicat Concilium Toletanum VIII. cap. 2. Malefici autem, & incantatores sunt, qui Diaboli potestate aliquid mirum operantur. At qui aquam benedicunt, nec peierant, nec Diabolum inuocant, sed solùm religiosè Deum precantur. Tota enim virtus aquæ lustralis nititur verbo Dei, & oratione, ut ex Apostolo demonstraui.

CAPVT VIII.

De peregrinationibus.

DISSERVIMVS de templis; nunc de peregrinationibus ad templa, aliâque sacra loca, paucis differendum est. Error fuit Claudij Taurinensis, apud Ionam lib. 3. de cultu imaginum, inanes esse peregrinationes ad loca Sanctorum. Eundem sequuti sunt Petrobrufiani, teste auctore vitæ S. Bernardi libro 3. capit. 5. VViclefistæ autem, teste Thoma VValdensi tomo 3. tit. 15. idololatriæ damnabant eos, qui ad loca sancta peregrinabantur.

Ioannes CALVINVS lib. 4. Institut. cap. 13. §. 7. peregrinationes votiuas ad loca Sanctorum non solùm inanes, sed etiam

etiam plenas manifesta impietate esse dicit. Non tamen aliter probat, quam communi suo axiomate, quod omnivoluntarius cultus Deo displiceat.

MAGDEBURGENSES Centuria 4. cap. 6. col. 458. tempore Constantini cœpisse volunt ab usum peregrinationum ad loca Sanctorum, sed non diu postea refutatum fuisse loca oratione à Gregorio Nysseno. Quam orationem tunc recitant eadem Cent. 4. cap. 10. col. 936. & sequentibus.

Ex qua oratione sumuntur hæc argumēta. PRIMVM Christus Matth. 5. inter ea, quæ homines beatos faciunt, nō posuit peregrinationes. SECUNDVM, multa sunt pericula spiritalia in itineribus, ac præsertim mulieribus, vt notū est. TERTIVM, nihil inuenire possumus Hierosolymis, quod in nostra regione non habeamus; nam Deus non magis est ibi, quàm alibi. vt patet ex eo, quod homines regionis illius non sunt meliores ceteris, sed fortè peiores. Porro res Dei, id est, templa, & altaria vbique inueniri possunt. Poterant addere Hieronymi epistolā ad Paulinum de institutione Monachorum in qua multis argumentis probat, nō expedire peregrinationem ad loca sancta suscipere; & adducit exempla S. Antonii & aliorum Monachorum, qui licet in vicinia Sanctorum locorum habitarent, tamen nunquam ad illa venerunt.

Sed nihil horum nos mouere debet. sunt enim peregrinationes ad loca sancta piæ, & religiosæ, vt Concilium Tridentinū sess. 25. rectissimè docet. Id probatur PRIMVM Scripturæ testimonio Deuter. 16. Deus instituit, vt omnes filii Israël ter in anno ad tabernaculum vel templum Domini peregrinarentur. quod præceptum studiosè seruabat Helias, & Anna vxor eius lib. 1. Reg. cap. 1. nec non Christus ipse cum matre sua, & sancto Iosepho Luc. 2. Ioan. 12. etiam Gentiles veniebant adorare in Hierusalem propria regione relicta Act. 8. Eunuchus Æthiops ex longinqua regione veniebat adorare in Hierusalem. Act. 20. Paulus ipse festiuabat in itinere, vt in Hierusalem faceret Pentecosten, quem locum adducit Hieronymus in epist. 17. ad Marcellam, vt ostēdat bonum esse ad loca sancta peregrinari. Hæc igitur exempla Scripturis petita, quæ nullo modo reprehendi possunt, non indicant, non esse inanem peregrinationem.

SECUNDO probatur ex Patribus. EUSEBIUS lib. 6. hist. cap. 9. *Alexander, inquit, Hierosolymam adorandi, & locorum Sanctorum videndi causa properavit.* Idem refert Hieronymus libro de viris illustribus in Alexandro. Porro iste Alexander floruit centum annis ante tempora Constantini, & Martyr fuit sanctissimus, quem etiam mirifice laudant Magdeburgenses Cent. 3. cap. 10. in principio. Ex quo apparet mendacium esse Magdeburgensium, quod coeperint peregrinationes ad loca sancta tempore Constantini. S. Nicolaus quoque adolescens ante Constantini imperium voti causa peregrinatus est in Hierusalem, auctore Simeone Metaphraste. Idem Eusebius lib. 3. de vita Constantini, & Ambrosius oratione de obitu Theodosij laudant Helenam, quod religionis causa Hierosolymam ierit.

GAUDENTIUS Episcopus Brixianus in sermone de dedicatione templi scribit, se peregrinatum in Hierusalem, & in itinere, cum transiret per Caesaream Cappadociae accepisse dono a duabus sanctis mulieribus, neptibus Magni Basilij, reliquias XL. Martyrum.

IOANNES CHRYSOSTOMVS homil. 66. ad populum Antiochenum, circa finem, comparans sepulcra Martyrum cum sepulcris Regum: *Itaque, inquit, quo regias quidem aulæ videat, nullus unquam peregrinatus fuerit: multi vero Reges plerumque huius spectaculi gratia peregrinati sunt. futuri namque iudicij vestigia, & signa Sanctorum ades exhibent. Sibi demones flagellantur, corriguntur homines, & liberantur.*

HIERONYMVS epist. 17. ad Marcellam: *Longum est, inquit, nunc ab ascensu Domini usque ad presentem diem per singulas aetates currere, qui Episcoporum, qui Martyrum, qui eloquentium in doctrina Ecclesiastica virorum venerint Hierosolymam, putantes minus se religionis, minus habere scientiam, nec summam, et dicitur, manum accepisse virtutum, nisi in illis Christum adorassent locis, de quibus primum Euangelium de patibulo coruscauerat.* Item in epistola 27. de obitu Paulæ: *Cuius, inquit, gentis homines ad loca sancta non veniunt? In epist. 46. ad Rusticum, qui vouerat peregrinari ad loca sancta Palaestinae: Redde, inquit, quod presente Domino*

Domino

Domino spondisti, incerta est Vita mortalium, ne ante rapiaris, quam tuam impleas sponsonem. Denique epist. 134, ad Desiderium, hortatur illū, vt veniat ad loca sancta, & inter alia dicit: *Certè adorasse & ibi steterunt pedes Domini, parū fidei est.*

SULPITIUS libro 2. sacrae historiae describens acta Helenae dicit, illud esse mirandum Hierosolymis, quod in hoc vnde Dominus caelum ascendit, adhuc seruentur pedum eius vestigia, & cum ad eum locum vndiq; fideles confluunt, & rapiant aliquid calcati pulueris, damnum tamen atrox non sentiat.

PAVLINUS epist. II. ad Seuerum: *Non aliter, inquit, aguntur homines ad Hierosolymam rapit, nisi vt loca, in quibus corporaliter praesens fuit Christus, videant, atq; contingant.* Et natali 3. S. Felicis, scribit turbas innumerabiles ex remotissimis locis peregrinari solitas ad corpus S. Felicis.

PRUDENTIUS, in hymno de SS. Hemiterio & Chelidonio:

*Exteri necnon & orbis
Huc colonus aduenit.
Fama nam terras in omnes
Praecurrit proditrix
Hic patronos esse mundi,
Quos precantes ambiant.*

AVGUSTINUS epist. 137. ad Clerum, & populum Hipponeensem: *Elegi, inquit, aliquid mediū, vt certo placito se ambire constringerent, ad locum sanctum se peregrinatuos.*

CASSIANUS lib. 4. de institutis renunciantium, cap. 30. meminit Monachorum, qui orationis causa ad loca sancta pergebant: *Quidam, inquit, fratrum ad loca sancta de Aegypti partibus orationis causa conuenerant.*

SOCRATES lib. 7. capite penultimo scribit, Eudociam Theodosij iunioris vxorē ex voto Hierosolymae peregrinationem suscepisse. S. Alexium peregrinatu ad nobiliores Ecclesia mundi, scribit Simeon Metaphrastes in eius vita.

BEDA lib. 5. hist. cap. 7. scribit Regem Ceedualam peregrinationem ad limina Apostolorum suscepisse, cupientem ibi Baptismum suscipere, & mox à Baptismo ex hac vita migrare.

grare. Quorum utrumque impetrauit; nam in Sabbatho S. à Papa Sergio baptizatus, in ipsa hebdomada Paschæ, in albis positus, leui morbo correptus migravit ad Dominum. Item cap. 20. scribit, Regē Cœnredum relicto regno peregrinationem ad Apostolorum limina suscepisse, & apud eadē limina in ieiuniis & precibus vsque ad vitæ finem permanisse.

NICOLAUS I. in epistola ad Michaëlem scribit, multa millia hominum ex omnibus terræ finibus confluere solitā ad limina Apostolorum religionis causa.

PALLADIUS in historia Lausaca, cap. 113. scribit, Philorum Presbyterum bis voti causa peregrinatum Hierosolymam, & item ex voto peregrinatum Romam ad limina Apostolorum, & Alexandriam ad reliquias S. Marci. idem cap. 118. scribit, Melaniam Hierosolymę occupatam in suscipiendis peregrinis ex toto orbe venientibus.

His adde Concilium CABILONENSE sub Carolo Magno celebratum, quod can. 45. docet eorum deuotionem omnibus probari debere, qui pœnitentiæ causa ad limina Apostolorum, vel alia sancta loca peregrinantur.

Probat VLTIMO ratione, sumpta ex vtilitate peregrinationum; nam tria bona adferunt. PRIMO cedunt in honorem Dei & Sanctorum nō mediocrem. Est enim manifestum signum, Deum, & Sanctos à nobis magnificari, cū laborem, & pericula itinerum spontè suscipimus, vt Sanctorum reliquias inuisamus. SECUNDO, est opus pœnitentiæ, & satisfactionum, quia laboriosum, & pœnale. TERTIO, auget deuotionem; nam pœsentia loci Sancti vix dici potest, quantum incutiat horrorem, quantam excitet reuerentiam, & licet vbique sint aliqua sancta loca, tamen sæpe alibi sunt loca sanctiora, ad quæ vtile est peregrinari, vel si non sint sanctiora, sunt tamen alia ab his, quæ in nostra patria inueniuntur, & ipsa nouitas iuuat ad excitandam deuotionem. sæpe etiam peculiari amore ferimur erga Sancti alicuius memoriam, quæ procul abest à nobis, & eò accedere non parū iuuat, licet habeamus domi memorias celebriores.

Ex his ad argumentum Caluini dico, cultum voluntarium dici eum, qui sine ratione suscipitur, vt si quis voueat se notitium ad mēsam, nisi bis lauerit manus. At cultus qui exhibetur

YYYYY

berus

betur Deo per actus virtutum, non dicitur voluntarius, sicut non sit præceptus, ut patet Num. 30. ubi Dominus iubet impleri vota rerum non præceptorum.

Ad Magdeburgenses dico duo. PRIMO, fortè non esse Nysseni illà orationem; nam nec habetur in operibus eius, nec scitur quis illam verterit in sermonem Latinum, & fortè etiam Græcè non inuenitur.

SECUNDO dico, in ea oratione non reprehendi ab solè peregrinationem in Hierusalem, sed reprehendi eiusmodi peregrinationem in certis personis, id est, Monachis, & Sacerdotalibus; nam de talibus solùm eo loco agitur. quæuis autem peregrinatio sit bona, tamen non omnibus conuenit. quidam enim sunt quibus non conuenit peregrinari, quales sunt mulieres, nisi magnum, & tutum habeant comitatum: item Monachi, qui in claustris in silentio, precibus, ac ieiuniis exercentur. illorum enim maius bonum impeditur minore bono peregrinationis. & hoc modo Ionas lib. 3. respondet ad calumnias Claudij contra Abbatem Theodemirum. dixerat enim Claudius Abbati laudanti peregrinationes ad urbem: *Quare tu Monachos tuos retines in monasterio, & non mittis omnes Romam?* Respondet Ionas pro Abbate, *quia peregrinatio est bona, sed non conuenit Monachis, sicut & nuptia bona sunt, sed non conueniunt professoribus continentia.* Sic etiam Hieronymus, qui tam multa dicit in laudem peregrinationum, tamen Paulinum Monachum dehortatur à peregrinatione, quia proposito eius magis conueniebat quies, & stabilitas monasterij. ubi etiam rectè monuit idem Hieronymus, sanctum Antonium, quia Monachus erat, nunquam peregrinatum ad loca sancta. Hilanionem autem, quia in Palæstina degebat, semel tantùm loca sancta inuississe, ne videretur contemnere religionem, eorum locorum, quæ in vicinia erant. sic ergo & Gregorius Nyssenus facit; nam alioqui quomodo credibile est Nyssenum voluisse reprehendere, quod sciebat factum à S. Alexandro Martyre suæ regionis homine, & quod non ignorabat, laudari ab omnibus Doctoribus suæ ætatis?

Sed diluamus obiectiones. Ad PRIMAM rationem dicendum ea probari solùm, peregrinationem non esse opus necessarium

rium ad perfectionem, vel ad salutem. Et ad hoc solum probandum adfertur à Gregorio; nam Monachi illi putabant se non posse esse perfectos, nisi viderent loca sancta. quod certè falsum est.

Ad SECVNDAM dico, illa pericula rectè probare, peregrinationem non esse omnibus accommodatam, sed solum viris maturis, & quibus parum, aut nihil periculi imminet. Gregorius igitur rectè argumètur, quia de Sanctimonialibus agit, cum dicit propter pericula debere omitti eiusmodi peregrinationes. nulli enim hominum generi magis cauenda sunt pericula tentationum, quàm Sanctimonialibus, quibus & sexus, & professio cautionem maximam indicit.

Ad TERTIAM dico, nihil esse Hierosolymis, quod non possit alibi inueniri, si agamus de rebus essentialibus, & necessariis ad religionem; nam Deus est vbique, Sacramenta, templa, altaria vbique; etiam inueniri possunt; & hoc sufficiebat Gregorio, vt suaderet Monachis, & virginibus, ne solliciti essent pro itinere Hierosolymitano: tamen interim negari non potest, quin aliquid sit Hierosolymis, quo deuotio iuari possit, quod alibi non inuenitur, nimirum sepulcrum Domini, & loca illa sancta, quæ toties Dominus calcavit, & in quibus tot mirabilia operatus est. Sed hæc nõ tanti faciendæ sunt, vt propterea oporteat deserere maiora bona.

CAPVT IX.

De votis, quæ nuncupantur Sanctis.

RASMVS in Colloquio, quod inscribitur, Naufragium, miro modo irridet vota, quæ Sanctis nuncupantur. De hæreticis autem omnibus nulla esse potest dubitatio, quin nos pro idololatriæ habeant ob ea vota, quæ passim Sanctis nuncupamus. & ratio esse potest, quia votum est actus religionis soli Deo debitus, qualis est etiam iuramentum, & sacrificium. vt patet ex diuinis literis, vbi perpetuè vota dicuntur fieri Deo, Num. 30. Deuter. 23. in Psalmis passim, & præcipuè Isaiæ 19. vbi legitur: *Colent eum in hostiis, & muneribus, & vota vouebunt Domino, & soluent.*

YYYyyy 2

Vcrun-